

Helse- og omsorgsdepartementet
postmottak@hod.dep.no

Vår dato: 20.04.2012
Vår ref.: 2012.35-DKØ
Deres dato: 13.01.2012
Deres ref.: 201102411
Kopi:

Høring av forslag til endringer i tobakksskadeloven

NHO Mat og Drikke viser til de fyldige og gode høringsuttalelser fra Tobakksindustriens Felleskontor og Swedish Match.

Vi har for øvrig følgende bemerkninger til forslaget:

Formålsparagrafen

NHO Mat og Drikke er enig i at det er viktig å arbeide for å minimere skadevirkningene av tobakk. Et overordnet langsiktig mål om et tobakksfritt samfunn kan imidlertid i dag synes noe utopisk.

Å ta dette mål inn i formålsparagrafen er uansett problematisk på flere måter. Her tar man inn et mål som ikke gjenspeiler den reelle målsetting bak de enkelte bestemmelser både hver for seg og samlet. Man innfører altså i formålsparagrafen et mål som går ut over det lovens samlede bestemmelser tar sikte på å oppnå. Tobakksskadeloven har ikke til hensikt å oppnå et tobakksfritt samfunn, heller ikke med eventuell vedtagelse av samtlige av departementets forslag.

Dersom målet om et tobakksfritt samfunn skal nås, forutsetter det en vesentlig annen rettstilstand enn dagens. Det er dessuten svært uheldig at man her legger føringer for en fremtidig lovgivning.

Ved å vedta dette formålet gir lovgiver varsel om en tilstand som betinger inngrep i en rekke grunnleggende friheter. Dette er en konstitusjonelt uakseptabel lovgivningsteknikk. Setningen ”og på sikt oppnå et tobakksfritt samfunn” bør derfor strykes.

NHO Mat og Drikke er for øvrig helt enig i tiltak for å hindre at tobakk selges til barn og unge, og at man i større grad kontrollerer at 18-årsgrensen overholdes.

Kostnads- og administrative konsekvenser

Noen av forslagene er svært kostnadskrevenende for næringslivet uten at man har sannsynliggjort noen vesentlig samfunnsmessig gevinst, eller vurdert om målet med de enkelte bestemmelser kan oppnås med lempeligere midler. Dette gjelder:

Bevillingsordningen

NHO Mat og Drikke er ikke prinsipielt imot enhver bevillingsordning, men mener den foreslåtte bevillingsordning vil medføre betydelige og unødvendige kostnader. Regjeringen arbeider stadig med å redusere skjemaveldet for bedriftene. En god begynnelse vil være å ikke innføre denne bevillingsordningen, og heller begynne å kontrollere om utsalgsstedene overholder aldersgrensen etc. Denne bevillingsordningen er ikke konkurransenøytral. Den vil være særdeles tyngende for små utsalgssteder med liten omsetning.

Det er vanskelig å etterprøve departementets vurdering av kost-nytte. Men estimert beløp for bedriftenes kostnader på 67 mill. kroner er totalt urealistisk. Dette utgjør under 900 kroner per bedrift. Ut fra hva vi ser vil medgå av tid til å oppfylle ordningen slik den er utformet, antar vi at en tidobling er svært forsiktig regnet. Man har dessuten ikke tatt med det svært høye gebyret som antydes: 4-5000 kroner.

Hva angår vurderingen av nytte ved tiltaket, vil vi påpeke at man ved å innføre hyppigere kontroller av at tobakk ikke selges til personer under 18 år, antagelig ville kunne oppnå de ønskede resultater.

Dersom en bevillingsordning skal innføres, bør denne begrenses til de større bedriftene, det bør innføres klare forskriftsbestemmelser som sikrer lik behandling i alle kommuner, gebyret bør være lavest mulig, og bevillingen bør være løpende. En løpende bevilling vil redusere bedriftenes kostnader.

Selvetjening og merking av skap

Å forby selvetjening vil så vidt vi kan se kun ramme snusskapene. Dette er kjøleskap, og det vil være svært kostnadskrevende å flytte disse, sannsynligvis må det ombygginger til. Tatt i betraktning at snus ikke har de samme helsefarer som sigaretter, kan vi vanskelig se hensiktsmessigheten i dette.

Såkalte taxfree-forretninger bør unntas fra et forbud. Det må også gjelde skip i internasjonal fart.

Vi stiller oss spørrende til at mange utsalgssteder bryter loven når det gjelder merking av hyller og skap for tobakksvarer. Vi er også spørrende til påstanden om at mange klager på dette. Merkingen må, tatt i betraktning avstand til kunde, være så stor at man forstår hva som befinner seg i hvilket skap.

Registreringsplikt for importører og produsenter

Den informasjon som man her foreslår skal registreres hos Helsedirektoratet, finne i dag hos tollmyndighetene. Vi er igjen tilbake til skjemaveldet.

Det er ikke samfunnsnyttig at bedrifter skal behøve å registrere samme informasjon flere ganger.

Dersom Helsedirektoratet trenger denne informasjonen, bør den innhentes hos den offentlige myndighet som allerede sitter på denne.

Kunnskapsbasert lovgivning

Det er med noe forbauselse at vi registrerer at man i høringsnotatet, til tross for at man et par steder erkjenner at snus medfører langt mindre helseskade enn sigaretter, likevel foreslår tiltak mot snus som må stå i motsetning til stadig ny forskning som viser at svensk snus står i en særstilling, og med svært små skadevirkninger representerer et middel til reduksjon i røkning.

Dette er sannsynligvis basert på en konklusjon om at alle røkfrie tobakksprodukter er like kreftfremkallende, til tross for at svensk snus også av Verdens Helseorganisasjons Kreftforskningsinstitutt settes i en særstilling. Det er jo også derfor SCHENIR fjernet kreftadvarselen på snusboksene.

På denne bakgrunn ber vi også om at en eventuell innføring av et forbud mot salg av mindre salgettpakker ikke vil omfatte snusbokser.

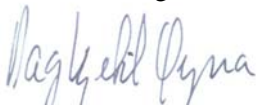
Røykfrie arenaer

NHO Mat og Drikke går mot departementets forslag om å fjerne adgangen til å ha separate røykerom

De bedrifter, som i dag har røykerom, begrunner dette med lang vei til en egnet utgang der ansatte kan røyke. De har også derfor gjerne investert ikke ubetydelige summer i nødvendig ventilasjon.

Fjerning av adgangen vil medføre økt tapt arbeidstid.

Med vennlig hilsen
NHO Mat og Drikke

Dag Kjetil Øyna